

POSTANOWIENIE

Dnia 22 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania E. I.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.
o podjęcie wypłaty emerytury z datą wsteczną,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 22 marca 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 2 marca 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od odwołującego się na rzecz pozwanego kwotę
240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 marca 2016 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację E. I. od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 21 września 2015 r., mocą którego oddalono odwołanie E. I. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. z dnia 15 kwietnia 2015 r. w przedmiocie odmowy ubezpieczonemu prawa do podjęcia wypłaty emerytury od dnia 3 października 2013 r., tj. od dnia przyznania emerytury.

Sąd Apelacyjny zaaprobował stwierdzenie, że wnioskodawca spełnia przesłanki do wypłaty emerytury od dnia 1 lutego 2015 r. Powyższy pogląd został sformułowany na tle następujących okoliczności faktycznych. Decyzją z dnia 17 grudnia 2014 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J., wykonując wyrok

Sądu Okręgowego w K. z dnia 17 września 2014 r., przyznał E. I. emeryturę od dnia 3 października 2013 r. Jednocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę emerytury z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego, ubezpieczony wykonywał pracę przed dniem nabycia prawa do emerytury. W dniu 31 stycznia 2015 r. E. I. rozwiązał stosunek pracy, w związku z czym przedłożył w organie rentowym stosowne świadectwo pracy, a w dniu 2 lutego 2015 r. złożył wniosek o wypłatę zawieszanej emerytury. Decyzją z dnia 24 lutego 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. ustalił wnioskodawcy wysokość emerytury i podjął jej wypłatę od dnia 1 lutego 2015 r., tj. od miesiąca, następującego po miesiącu, w którym nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy.

Dalej Sąd Apelacyjny odwołał się do treści art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i zauważył, że osoba nabywająca prawo do emerytury w trakcie trwania zatrudnienia, w celu podjęcia jej wypłaty, jest zobowiązana do rozwiązania stosunku pracy niezależnie od wysokości uzyskiwanego przychodu.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego złożył w imieniu ubezpieczonego E. I. jego pełnomocnik, zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie prawa materialnego, tj. art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm., dalej ustawa emerytalna).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący odwołał się do podstawy wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona). W ocenie skarżącego jej przedmiot sprowadza się do dokonania błędnej wykładni prawa materialnego i tym samym do rażącego naruszenia prawa w postaci art. 103a ustawa emerytalnej.

Mając powyższe na uwadze domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w całości i orzeczenia co do istotny sprawy oraz zasądzenia od organu na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach

postępowania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, a w razie przyjęcia do rozpoznania – jej oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie może zostać przyjęta do rozpoznania, gdyż argumentacja złożonego w tej kwestii wniosku nie przekonuje o oczywistej zasadności wniesionego środka zaskarżenia (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Zgodnie z art. 398³ § 1 k.p.c. warunek przyjęcia skargi do rozpoznania jest spełniony, jeżeli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w tym przepisie może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżący w sprawie wskazał na jedną z nich, tj. skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) i ulokował ją w treści art. 103a ustawy emerytalnej. Oceniając siłę argumentacji uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w pierwszej kolejności jawi się obowiązek oceny, czy w analizowanej sprawie doszło do naruszenia art. 103a ustawy emerytalnej w sposób oczywisty. W tym celu przypomnienia wymaga, że opierając wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., skarżący jest zobowiązany do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Jednak o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego

oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 17 marca 2016 r., II CSK 611/14, Legalis nr 1430479; z dnia 27 października 2016 r., III CSK/16, LEX nr 2156603).

Dla uznania, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531).

Opisane wyżej komponenty nie zostały zawarte we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania. O ile skarżący zdaje sobie sprawę z wymagań wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, o tyle jego usadowienie w art. 103a ustawy emerytalnej nie przekonuje w płaszczyźnie oczywistego naruszenia prawa. Dla wzmocnienia argumentacji, skarżący odwołał się w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2007 r. (I UK 229/06, LEX nr 247633), który rozważa brzmienie art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, a którego teza pozostaje nieaktualna.

Przepis art. 103a ustawy emerytalnej mający identyczną treść, co uchylony ustęp 2a w art. 103 (obowiązywał od dnia 1 lipca 2000 r. do dnia 7 stycznia 2009 r.) - został wprowadzony do porządku prawnego w dniu 1 stycznia 2011 r. na mocy art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726 z późn. zm.). Tym samym - po okresie od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r., w którym ustawodawca nie stawiał żadnych przeszkód przed łącznym pobieraniem dwóch świadczeń w pełnej wysokości (ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych) - powrócono do poprzednio obowiązującej konstrukcji ryzyka emerytalnego, uzależniając realizację uprawnień emerytalnych od uprzedniego rozwiązania stosunku pracy. Oznacza to, że art. 103a ustawy emerytalnej, w swojej aktualnej

treści znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury po 1 stycznia 2011 r. Innymi słowy obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - będzie miał zastosowanie do osób, które nabyły to prawo od dnia 1 stycznia 2011 r. (lub przed dniem 8 stycznia 2009 r.).

W kontekście analizowanego art. 103a ustawy emerytalnej, do sytuacji ubezpieczonego nie znajdują zastosowania skutki prawne wynikające z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. (K 2/2012, LEX nr 1227132), który prawo do świadczenia nabył dopiero w dniu 3 października 2013 r. Na mocy wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., przepis art. 103a ustawy emerytalnej obowiązuje, lecz w innym zakresie czasowym i w konsekwencji - podmiotowym, gdyż uchylene przez Trybunał Konstytucyjny art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych tylko „w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy”, nakazuje przyjęcie, że poza zakresem tego orzeczenia pozostają osoby, których prawo do emerytury podlegało zawieszeniu tylko ze względu na kontynuowanie stosunku pracy z tym pracodawcą z którym pozostawały bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Sumą powyższych uwag, zgodnie z treścią art. 103a ustawy systemowej jest stwierdzenie, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Warunkiem koniecznym realizacji przedmiotowego świadczenia jest rozwiązanie stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego była wykonywana praca przed nabyciem prawa do emerytury. Skutek ten może być osiągnięty w każdy dozwolony sposób wynikający z art. 30 k.p., regulujący rozwiązywanie stosunku pracy. Natomiast przepis art. 103a ustawy emerytalnej, znoszący możliwość pobierania emerytury bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy, obejmuje wszystkich emerytów, a więc zarówno tych, którzy prawo do emerytury uzyskali od dnia jego wejścia w życie, jak również tych, którzy przeszli na emeryturę wcześniej. Obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym

pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie znajduje zastosowania jedynie do osób, które nabyły to prawo w okresie od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2014 r., II UK 439/13, LEX nr 1458716).

Mając na uwadze powyższe argumenty nie sposób przyjąć, że skarżący w sposób dostateczny przekonał Sąd Najwyższy o potrzebie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na sugerowane naruszenie prawa materialnego w postaci art. 103a ustawy emerytalnej. Jednocześnie dotychczasowe uwagi eliminują możliwość uznania skargi kasacyjnej za oczywiście uzasadnioną. Ten fakt zdaje się akceptować skarżący, bowiem w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie omawia bliżej przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a tym samym nie wnosi do dyskursu jurydycznych kwestii.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a o kosztach postępowania w oparciu o przepisy art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).